

Sy-li spěwał,
Pilnje dělal,
Strowja če
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócy
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrny
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšedny dny;
Džení pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočni ty.

Z njebes mana
Njech či khmana
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew če!

F.

→ Sserbske njedželske lopjeno. ←

Wudawa ho kózdu kobotu w Ssmolerjez knihicjichčeřni w Budyschinje a je tam sa sichtwórtlětnu pschedpłatu 40 pj. dostacž

20. njedžela vo ſvjatej Trojizh.

Łuk. 13, 6—9.

Wat džecjatſta ſem je tebi tuto Knjeſowe pschirunanie wo njepłodnym ſigowzu ſnate, ale hy ſebi tež hízom pomylit, fakt husto hy tajfemu njedžakownemu ſchtomej podobny? Sbóžni ſu ezi, kiž Bože ſłowo blyſcha a tožame wobarnuja a pschinjeſu plody w jeſerpliwoſci.

1. Pruhuj, fakt wjele hy ſkomdžit!

„Jedyn cžlowjek mějſche ſigowu ſchtem, kiž běſche w jeho winizh ſchzepjeny.“ Do winizh wſchaf woprawdze ſigowz njeſkluſha; ale ruije w tym wopokaſa ho tola wiſka luboſć tamneho knjesa k temu ſigowzej, ſo bě jemu tamle měſtačko pschi- pokaſa, hdzež běſche najplodniſcha rola, hdzež winizarjo ho na najzwěrnischo wo njón starachu, hdzež jón wyſoko murje na najlepje psched hroſnymi wěſtiſami a paduchami ſakitowachu. Móženym ſo džiwacž, ſo knjes bohate plody wot tuteho ſchtona docžakowaſche, ſo nadžijow-pochny pschińdze, ſe ſhvōjimi ſorbam i plody domkhowacž? Ale wón plody pytaſche a niež ujenamaka. Haj, my roſnymim jeho ſkóržbu: „ja hy ſi lěta pschithadžaſ a na tym ſigowzu plody pytaſ a njeſzymi niež unamaka.“

A nětko hlaſ: Bóh luby Knjes je tebje ſtworiſ, ſo by ſigowz był, ſchtem, kiž ma žiwe mozy w ſebi a plody pschinjeſy. Kajku luboſć je tež tebi w zjlym twojim ſhwjenju wopokaſa! Te tebje do ſhvajeje winizy poſtaſiſ: w híſhczijanskim domje je tebi pola pobožneju starscheju narosež daſ, je tebi měſtačko we ſhvajej zyrkiwi pschipokaſa, hdzež móžesč jeho ſłowo blyſhcež a jeho ſakramentaj wužitwacž, — a ſchto mohl murjez, fakt wjele ſu jeho winizarjo, nan a macž, wuczerjo, duſchowpaſthrjo a psche-

čeljo w jeho hlužbje ſa twoju duſchu džělaſi? Naſt mohla ſo knjeſowa luboſć híſhceže bóle ſa tebje staracž?

Tež k tebi wón pschijſtupi a plody pyta. Hízom k pacžerſkemu džecjemu wón pschińdze a ho prascha: „hdze ſu plody twojego džecjatſta?“ Kózdy wjeczor, kózdy narodny džení, kózde nowe lěto, kózdy ras, hdzež k Božemu blidu ſtupiſh, je tak-rjez žnjowu čaſh pola tebje, hdzež chze Bóh plody pola tebje namakacž. Ale njewidzi wón tež potom husto jeno proſdne haſo, blyſhceže híſhceſuje? Kelko dnjow a hodzinow ſhvajeje ſchvjenja njeſhy tola prawje a ſhvěrnje wužival, hy leni a njedžakowny, njeſpoſojny a njewerny, njekedžliwy a njepoſliſhny był! O pruhuj ho, fakt wjele hy ſkomdžit! A

2. Poſnaj, ſchto hy ſa blyſhcež!

Tsi lěta doſho běſche ſigowz taſle wubjernu rolu a wſchitke wužitki winizy a ſhvěrnmu luboſć winizarjow wužival ani žaných plodon wjepſchinjeſk; ſchto by th ſi nim čzinif? Dyrbjeſche wón híſhceže dale winowym pjenkam ſlónzo a rum rubicž? Ne, zyle prawje ſudzi knjes: „porubaj jón, ſchto wón ſemju ſadžewa?“

Mój čzitarjo, njeje tež tebi, jako by Bóh tón knjes ſrudny psched tobū ſtaſ: „lěta doſho hízom na plody pola tebje čzakam a njemóžu žaných namakacž.“ Moht th ſo džiwacž, hdz by ſo k ſhvogenmu winizarjej wobrocžil a kaſaſ: „porubaj jón, ſchto wón ſemju ſadžewa?“ Hlaſ, híſhceže we ſhvajim powołaniu ſtejſich a ho ſtroweho a čzertwego čzela a ducha wjehelisč, ale město džakowanja a híſhce ſhvalenja blyſchi tón knjes jeno morkotanje a njeſpoſojne žaloſezenje; — njemóže kózdu hodžimu rěſacž: „porubaj tuteho njeſpoſojneho, ſchto wón ſemju ſadžewa?“ Híſhceže masch tych ſhvajich a ſhvajbu, ale město teho, ſo by w twojim domje prawa luboſć a prawy měr knježil, njeſchecstanje hara

a śwada. — nijemóže tóždý džení wo tajfinti nańje, wo tajfej
macžeri rěsacž: „poručaj tuteho břasneho, schto wón ſemju ſa-
džěva?“ Hirschze ſu ſubřa, ſamtoženje a pjenjesh w twojich
ruſach a móžesč je wudawacž, taž ſo tebi ſpodoba, ale ty
niyžliſč jeno na ſebje ſamteho, njeſtarasč ſo nihdý wo khudých,
w muſach a khorovczech ſtejazvch ſobuczlowjekow; možt ty ſo
džiwač, býli tón ſenjes prajiš: „poručaj tuteho ſtupého a na-
hrabneho člowjeka, schto wón ſemju ſadžěva?“ A ſchto je naj-
móžesča hnada: hirschze móžesč Bože ſlово ſklyſhecž, hirschze
požohitowanje jeho ſaframentow wužiwač, ale wſcho je poła-
tebje podarmo a žadny wužitk tajfeje hnady ſo w twojim ži-
wjenju ujepočaže; — praj, je njeprawdoſež, hdvž potom rěfa:
„poručaj jeho, ſiž je taſle wſcheje hnady a ſilboſeže ujehódny,
schto wón ſemju ſadžěva?“

A tola utóże tež hiszczęże ponhanc bęć. Tehodla

3. Šeďbuji, jchto může cíti pomáčk!

Hijo je fñjes pschifasał: „porubaj jón!”, dha hischeże
ßmiłn̄h twitizań sa figowz jaſtiupuje: „fñježe, wostaj jón hischeże
tu lěto, hacž jón woþfopam a pohtoju, hdh by móń chžyl ploðy
pschintjeſcz; ieſi ſo njeþschintjeſe, dha potom jón porubam!”

Ó ty hnadny a ſmilny winizarjo, mój Sbóžniko a Wu-
možniko, kaf derje tola ſ nami měniſch! Wulfi wyschſchi niěſch-
niko, tebi je žel naſcheje ſlaboſeže! Tak něfotry luđ a dom
bi hižo ſhubjeny do wſcheje wěcžnoſeže był, njebyh th we ſtwojej
njerurjefniwej luboſeži ſa njón proſyl: „Rnježe, wostaj jón
hiſcheže to ſěto!“ — Řeno hiſcheže jene ſěto, frótſi cžaſ, ale
tolá hiſcheže dojpoſtujе doſež cžaſa, w fotrhuň chze twój Sbóžníf
džělacž a ſo prázovacž wo twoju duſchu; chze ju wobkopacž,
ſchtož wſchaf husto doſež cželneho cžlowjeka boli, a ſe žitvymi
možami ſtwojeho ſłowa ju pohtojicž, hacž nochzylá tola hiſcheže
plodw wěry a luboſeže pſchinjescž. Řeno hiſcheže jene ſěto, —
haj, wěſch dha th, mój pſchecželo, ſ zylá, hacž twój hnadny cžaſ
hiſcheže tak dolho traje? Kaf bórſh budže tež tutón twój hnadny
cžaſ nimo, tehodla ſedźbuſ, ſchto móže czi pomhacž, wufuþ ſebi
ſtwěru cžaſ, ſo njebyh jemu daſ podarivo ſańcež! Daj ſo ſtwoje-
mu njebjefemtu winizarjej wobnowicž, ſo mohl th juntu
jačo plódny ſigowz bohate a dobre plodw na wěcžnych žijach
ſtwojemtu Bohu pſchinjescž.

S níčím njen'žu hnadu doštač
Psched Bohom hacž ſ Žeſuſom;
Pschi nini budu wěčnje woſtač,
Wón mi pomha ſ czerpjenjom;
Ty by ſtihat tu itajwihſchſhu pravdoſć mi dobył,
Hdyž na ſchižu we ſmijereži ſa mitje by pobył;
Tač ſuſnju tej' ſbóžnoſće wobleff mje by,
We ſotrejž my ſ ſbóžnoſći hotowi ſmij.

Samieij.

Lutherovi pomogniz.

1

Wopominajو ſtutt naſcheho reformatora Lutheru nochzem⁹
ſabhež tych mužow, kotsiž i Lutherom ſobu ſtutſowachu na tutym
muſkim ſtutſu reformazije, tych ſobu reformatow. Tuž dyrbja
woní tu ſ najmjeñſha ſ frótka wopominjeni býcž, ſo býchu ſóždemu
jich mјena, je muſkyschanjski abo čitawjski po tutym časzu snate
a lube býfe.

Zwinglija a Kalmína, teju reformatorom je Schwíz, tu jenož dženža injenujemy, dofelž staj monaj pódla reformatora Luthera samaj s reformatormaj a duž taf niz pomoznizy a ſobureformatorojo Lutherovi.

Užes tutym i je pač nětko tón pření a rojchém derje suath
Filip Melanchthon, Lutherowý wýbozh wutčený pscheczel a po-
možník. Luther a Melanchthona mjenujemu s frótka nascheju
reformatorow", a to s połným prawom; pschetovž po Lutheru je
Melanchthon tón reformator nascheje evangelijsko-lutheriskeje zhrę-
wje. Duž chze „Bomhaj Bóh" sa 22. njedželu po Šswj. Trojizh
wożebje a wobschěrnischo na njeho spominač.

Mjenovanschi Luther a Melanchthona je pač něfotrvžili
hížo živoje vjedženje two reformatorach domučeřpaš. A czi, kij
praja, so žo našch luh psche mało ſajmuje ſa reformaziju a jeje
rjeſow, nimataja tač ujepravje, kaž býchui to měcž dýrbjeli. Schto
je teho wina? Wójna? Wójna je živojim wojowanjom, je
živojinti rjeſami dýrbjaſa nam vnitje reformaziju a jeje rjeſow
slibych a ſnathch ſežnicž! Schto hewaf toho wina? Ssnađ
liwfojež? Ssnađ ūjedovuſhniſtenje teho witsfeho cžaſa pſched
400 lětami? — —

Hdyž Luthera mjenujesch profetu reformazjje a Melanch-
wala. Wostawscy tam, skutkowasche s Melanchthonem a druhimi
thoru jeje profesora, dyrbisch mjenowacz sa jeje fararja Jana
Bügenhagena, teho doktora s Pomorskeje, tohodla tež „Doktor
Pomeranus“ mjenowanym. Sa reformazjju bu wón, hacž ruije
bě tež s měschnikom, psches Lutherowu knihu: „Wo babilonskej
jatbje teje zýrkvi“ s lěta 1520 dobyty, býwajo sa uju smutskije
hízo pschihotowanym. W lěcze 1521 pschiidže wón do Witten-
berga, njenadeidže pak Luthera, fotryž bě do Wormsa wotpuczo-
val. Wostawscy tam, skutkowasche s Melanchthonem a s dru-
himi sa reformazjji a bu hízo tehdy, njeh tež s daloka, s Luthe-
romisvjasani. Wojowawscy s Lutherom pschecživo ujeměrnuym
ducham we Wittenbrgu bu wón 1522 s fararjom tam pschi
HŠužtſt- tru. hliickýna ḡw Etüski zžž vbi. bg=tewj ržen.zjsW
zýrkvi Šswj. Marije; w žamžným lěcze žo tež woženi, býwajo
tak jedyni s tych přenich woženijených evangelskich duchownych.
36 lět došlo jastawasche wón se wjscej mozu a živěru živoje
fariske město a to s wulkim žohnowanym. Sa to živědeži to,
so dosta wjaz hacž junfrócz čestne powałanie na druhe městna,
a so wjazh frócz wuežeže, so by w druhich krajach reformazjje
zýrkwiniske živjenje sarjadował, tak w Braunschwigu, Hambugu
a druhdže w połnóznej Němiskej; wón bu tak rjez s fararjom zýleje
ewangelskeje zýrkvi w połnóznej Němiskej. 1537 bu wón žamo
do Denemarka swołanym, hdzež 5 lět jako reformator skutkowasche.
Wón je žo pschede wsché wo smutskowne a swonkowne sarjado-
wanje zýrkviow w tych jenotslivých krajach staral a psches to
žylenu živjenju evangelskich wožadov dobrý ſaložk połožil; wón
przowasche žo wo dobrých duchownych, wo ſchule a wo to, so
býchu žo tež wožadni pódla duchownych na zýrkwiniskim živjenju
wobdzělili, wožebje pschi chrfiutym ſastaranju khudých, —
něscht, schtož hiſcheže nětcole tak někotrej wožadže pobrachuje. —
Wón je tež, so by ewangelsku zýrkvi pchylňał, husto dosež zýrkvi
s krajnej wyschnoſcžu ſjednocžil, a tak to dokonjał, schtož naſch
čaž ſažo wotstronicz pyta, hdž na to džěla, so by žo zýrkvi a
krajna wyschnoſcž džělila. 1536 bu wón s general ſuperinten-
dentom kurſaſſkeje zýrkvi, fotruž wón wot lěta 1542 wjazh
njewopuscheži. Tak je wón s połnym prawom „farar reforma-
zjje“ mjenowanym.

Luthrowa ſmijercz 18. februara 1546 ſrudzi jeho hlubočko.
22. februara džeržjsche móń, hylsh ronjo, ſwojemu pſcheczelej
Lutherej, fotrhž bě ſebi jeho jafo ſararja a dutschowpastyrja,
vhýbočko wažil, cžělnu rěcž. Schtož Luther niz, to dýrbjesche
Bugenhagen docžafacž: „Schmalkaldyſku mójnu“, tu prěnju
mójnu dla ewangelskeje wěry. Tež w ujej woſta móń ſwojej
farje w Wittenbergu- njech tež bu to město woblehnjene,
hwěrny.. Jeho žiwjenja wjedzor bu cžežfi; bě khorowath a wo-

žłepi na jene wózko. Tako wjazdy předowacé njemóžesche, kholdečešche džen wote dnia do Božeho domu, so by ho ja žwoju wožadu modlit. Džen 20. aprileje 1558 wužny 73 slet starý sbóžnje we žwojej wérje a bu w jeho žrktvi we Wittenbergu pohrjebanu.

Jan Bugenhagen, tón „farář reformazyje“, bě žebi sa hežlo sežinik to lažanske žłowo, kotrež po žerbšku něhdze tak rěka: „Snajesch-li Jeſuſa prawje, je to doſč, njewesch-li nicžeho dale; njesnaſech-li Jeſuſa, njeje nicžeho hódne, schtožkuli hewat wěſch!“

Sawěſcze ewangelske žłowo to, a ewangelski to muž, kž jo wuſnawa! Duž hódný tón muž a hódne to žłowo, so ewangelsky wérjazh wopomija wobeju, žwjezo jubilej reformazyje, kotrejž farář wón bě.

Se Sserbow, sa Sserbow.

Sserbska hłowna předáška konferenza wotměwaſche ſchitvortk 11. oktobra žwoju létuſchu naſyñsku ſhromadžíſmu ſi wažnihni wuradženjemi pod wuſtojnym wodženjom jeje pschedžy, knjeſa farářa lic. theol. Mroſaka-Hrodžiſchežanskeho.

Knjeſ pschedžyda ſhromadžíſmu ſi modlitwu wotewriwſchi powita ſobuſtawu, so jím džakujo, so ſu w naſladnej licžbje žo ſeſchli, pschede wſchém pak přeni króz pschitomneho knjeſa faráſkeho wifara Dobružkeho-Budyschinskeho, jemu Bože žohnowanie pschejo ja jeho ſkutkowanje a ſpomina dale na rjauh žwojeđen ſa ſnutkowne miſionſtwo we Porschizach, na kražnej předowanii žwjeđenſkej předarjow a bohaty wuñoſch ſollektu. Knjeſ farář Mroſak-Ketličanski wosjewi, so budže ſo we Ketlizech, da-li Bóh, létka hiſcheze bibliſki žwjeđen ſhwjeſicž.

Po napijecze k. pschedžydy konferenza wobſanikuy, žrkvine žwjeđenje ſa ſkutki Božeho kraleſtwia w pschichodnym ſčeze (hdy a w kotrejch wožadach maja ſo žwjeſicž), dženža hiſcheze niz poſtajicž.

Wudželenje podpjeranjow njebo farářa Jakubových legatorow běſche dalschi dypk dženskeho porjada. Hacž do 10. měrza 1918 ma ſo k. pschedžyda wosjewicž ſiežba 1. wſchitkych pacžerſkych džecži, 2. žerbſkych pacžerſkych džecži a 3. ihč džecži, kž haſptſchtuki žerbſzy naſlepje móža.

Knjeſ farář Mlatek roſprawjuje wo praſchenju: kaf móža ſo jednotliwe wožady po wójni e ſiwiſhemu ſobuſtukowanju na miſionſkim džele wožahmyež, po pschednoſchku tajneho žrkvineho radžiežela khežora, ſpominajo na miſionſke dny, miſionſku organiſaziyu, wožebite miſionſke dželo a na miſionſkich pomozníkow a ſo nadžijejo, ſo po wójni ſkutk žw. miſionſtwa hladajzy dopředka pónidže. We debacze k. pschedžyda na to poſasuje, ſo je ſa naž praſchenje organiſaziye najwažniſche t. r. hacž chzem̄ po namječe horjekach mjenowaneho pschednoſchka naſche žerbſke miſionſke towarſtvo do někotrych mjeniſch towarſtwow (kmano 6 wožadow ſwopſchimowazh) roſwjaſacž. Wón měni, ſo by ſo to wožarowacž dyrbjaſo, pschetož naſche žerbſke miſionſke towarſtvo ſi wulkim žohnowanjom a wuſpěchom ſkutkuje. Konferenza temu pschihložuje.

Provinzialnemu towarſtwu ſa ſnutkowne miſionſtwo ſo město létneho pschednoſchka po namječe k. pschedžydy jubilejny dar 100 hrdinow pschitwoli. Potom wo žwjeđenju reformaziskeho jubileja rězachny. Wſchelazh knježa wo wobſamknjenjach žrkwiných prjódſtejjeſterſtow w naſtupanju tuteho jubileja roſprawjachu. Dla wójni wjetſche ſwotkowne žwjaſtožnoſeže móžne njeſju a ſo ſamo wot ſo ſakſaju. W tym věchu wſchitzh psches jene. Čim bôle pak chzem̄ tutón 400létnej jubilej reformazije žwjeſicž niz jenož jako žwjeđen dopomine-

čža na reſormatorow a jich ſkutk, ale jako žwjeđen, kž živje nam do wutroby jaſhežpi to žłowo: „ežińče po jich wérje!“

Knjeſ redaktor „Pomhaj Boha“, farář Wyrgacž, prožy, ſo by ſo ſoburedaktor wuſwoli, kž by jemu jeho dželo trochu poſložil. Konferenza wuſwoli duchowneho Mróſaka-Eupjanského ſo ſoburedaktora.

K reformaziskemu žwjeđenju ma ſo žwjeđenſke cžižlo, rjeſuje ſi wobraſanti wuhotowane, mudacž, kotrež budže 5 pj. pſačežicž.

Dóſchla je petizija dla pſcheměnjenja Lužiskeho žrkvineho ſarjadowania. Konferenzh je tutá petizija hžo ſnata.

Knjeſ farář Sarjent jako pſchedžyda žerbſkeho lutherſkeho ſnihovneho towarſtwa, wosjewi, ſo reformaziska knižka létka hiſcheze wuſhadža (najſkerje ſapocžatk deſembra) a ſa létu pſchinoſch (1 hrivnu) ſobuſtawam ſo mudželi, prožy pak tež woſilne roſſchérjenje tuteje rjaneje knižki.

Bibliſki pućnik ſo ſa létu pſchinoſch dacz njemóže, ale dyrbí ſo pſchedanacž. Ðežo ſestajenje je knjeſ farář Mroſak-Ketličanski dobročinje na ſo wſal.

Knjeſ farář Ráda rěži wo ſekarſkim miſionſkim towarſtwie wo pſchilubjene pſchinoſchki proſcho a tež na to dopomini, ſo maju ſo miſionſke dny jemu hacž do 10. deſembra wotedač.

Na konzu naſchich wuradžowanjow knjeſ farář em. Urban we dleſchej rěči ſaſtojnských bratrow naležne poprožy, ſo bydu pomhalí jeho knižku „Wo žwobodze ſchweſzana“ roſſchérjecž.

Po tſihodžiſkých wažnih wuradžowanjach ſo konferenza ſtöneži. Bóh da!, ſo bydu naſche wuradžowanja bjes ſi ſoda njebyſe ſa twar Božeho kraleſtwa w naſchich žerbſkých wožadach!

Sa „Jubilejny žwjeđen reformazyje“ hotuje ſo nětke ſóžy ewangelsko-lutherſki. Tež naſche njedželſke ſopjenko „Pomhaj Bóh“, kaž je hacž dotal ſo prázvoka, pſchihotowanacž druhich ſa tutón wulfi džen naſcheje ewangelsko-lutherſkeje žrkve, ſo ſamo pſchihotuje, ſo by žwjeđen reformazyje w žwjeđenſkej dráſe derje wuhotowane pěknje ſobu žwjeſicž možlo. Pschichodne cžižlo, cžižlo 43, wuňdže jako jubilejne cžižlo, wěnowanie naſhemu wulkemu reformatorej Dr. M. Lutherej a jeho wulkemu ſkutku teje reformazyje, ſapocžaneje pſched 400 létami. Tuto 43. cžižlo budže, dokelž njemóžem ſa 31. džen oktobra wobſtejnoscžow dla wožebite ſopjenko wupóžlač, 8 ſtron wulfe a pſchinjeze žłowa a wobrasły. A pſchede wſchém: wono nochze jenož k tym do domu pſchincž, kotsiž věchu hacž dotal jeho žwěrni pſchecželjo a cžitarjo, ně, wono by rad na tuthym dnu do ſóždeho žerbſkeho domu ſastupilo a wſchidžom tutón wožebny a wožebity džen ſobu žwjeſicžlo rjenje a pěknje, ſo ſ dobor nadžijejo, ſo bydu potom tu abo tam, hdžej wono nětke ſchweſzane njedželſki porjadny hóſež njeje, praſili: „Na ſaſowidženje!“ tač ſo by wono porjadnie ſaſo pſchihadžec ſmělo njedželu wot njedžele ſtowicž ſi lubym žerbſkim pobožnym poſtrowom: „Pomhaj Bóh!“

Ale už jenož k lubym ſserbam w domiſnje čze naſche ſopjenko tač pſchincž, na žwjeđenſkim dnu, ně, tež k wſchém lubym ſynam žerbſkeho luda, kotsiž we wójſtu, njeh nutſka w kraju, njeh wonkach w dalokojezach bitwiſhežow ſastavajo wožebnu žlužbu wotznoſrajných ſchitowarjow, by wono rad pſchilečalo a jím wuhotowało reformaziski žwjeđen, njeh by to nětke bylo w polu abo w kaſarmach abo w lazaretach.

So by naſhemu ſopjenku pak to wſho móžno bylo, prožy wono, ſo bydu ſo wo to poſtarali wſchitzh, kž maja lubo naſch lud a naſche ſopjenko. Pſchede wſchém ſu ſi tuthym proſheni wſchitzh knježa duchowni, ſo bydu, jeli ſo to hiſcheze njeſčinu, hnydom ſkasali, kelskož cžižlow jubilejneho ſopjenka — woſche

porjadnije pschikhadžazých — chýli měč, a to pak pola redaktorow hacž do 22. oktobra, pak pola knješa Šsmolerja hacž do 23. oktobra nanajpozdžischo! —

Redakcija njedželskeho kopjena „Pomhaž Boh“ je žo, kaž móžesč s rosprawy wo žerbškej předájskej konferenzu spósnacž, pschemiēnila. Bywajo jenož žam w redakciji, složich tuto saſtojnſtwe. Dostawſchi pak žoburedaktora w k. fararju Mróſaku-Šupjanskim a pschilubjenje žobudželanja konferenzu, bywam s nowa se samolwitym redaktorom naſchego njedželskeho kopjenečka „Pomhaž Boh“. Chzemoj wobaj, žoburedaktor a ja, žwoje dželo ſastawacž tak derje hacž to wójnske wobstejnoscze a džela dowola, so bychmoj s nim žlužitkoy Bohu k czeſeži a Šserbam k wuzitku. Duž pak tež prožymoj, so bychu naſhemu „Pomhaž Boh“ domy a wutroby wotewrjene byle a namaj žo ſaſho doſtało to dobre žerbſke poſtrōjenje: „Wjerschny pomhaž!“

W Nožacžizach džen 17. oktobra 1917. Wyr gacž, f.,
(Noſtiž, Poſt Lautiž.) samolwity redaktor.

— S čaſhom do reformaſiskeho jubileja nětko pſchma — poſ ſta ſtronow wobžahujza — knižka docžiſčzana bórſy (po knihivjaſarjowym dodželanju) žo naſchin evangeliſkim Šserbam jaſo do pominjeňka podawa. — Dostacž je pſches knj. woſka a dnuvnych dnebownych abo tež zve Šsmolerječ knihownych klaniach w Budyschinje.

Napiſmo jeje na wobwalžy je tole:

Wo žwobodze kſchęſčzana.

D. Marežina Lutherowhy 3. reformatorſki ſpiž abo roſklad ſ lěta 1520, ſežerbschežil a — s pſchenwodom 12 duchownych kherſluſchow ſ roſklada ſameho a po Lutherowych hloſbach ſestajanych — k 400 lětnemu

reformaziſkemu jubileju

wudat far. em. M. Urban w Khróstawje.

Plačiſna 50 pjenježkow.

A nūtskach na 3. ſtronje jako hežlo — s gradiſkimi žlowanmi a pižničami — tež hiſcheže to hrone ſteji:

„Pravý budže ſ wery žiwy!“ — (Habak. 2, 4b)

W Budyschinje, 1917. — Šnakladowi wudawarja. —

Cžiſčežat Marko Šsmoler.

S prózu, pilnoſežu a ſedžnoſežu njeje žo pſchi ſhotowjenju knižki ſeždrilo, ſo by — kaž w „Pſch edžlowje“ njeſe druhim rěka — naſche žerbſke nabožne evangeliſke pižmowſtvo ſ trébnej knižku kmanu a nje mylny ſpiž doſtaſch i žo wobohacžilo.“ —

Duž, libi žwerni Šserbja, ſtarci a mlodži, nětko a dale jenak (pódla „Spěvařſkich“, katechismu a podobnych nabožnych ſpižov) „knižku lubje witajo“ ju piſnje ežitajež a ſ njeje žohnowanje doſtaſaciež, „hdyz a doſelž wſchaf w njej muž Boži a mürjadny duchowny ryežer a rjeſ a reformator abo wobnowojež Božeye D. M. Luther „žyše kſchęſčzanske žiwjenje“, kaž ju žam mjenuje, ſ jadriwej a jažnej ręči tak ſ krotka, jadriwej a ſ natwarnym wotmachom roſkladuje!“ —

Haj, ſawěrije „Pravý budže ſ wery žiwy!“ — to wſchemu ſudu runje tež nětčiſcheho naſchego čaſha ſo woſebje a pſchęzo ſaſho pſchimolaj a předuj! Boh Wjerschny a Wſchehomiožny naž w naſchich dnjach — nětki hižo na 4. lěto — wſchaf móznie doſež ſtorča a wubudžuje. Duž tola runje pſchi 400 lětny reformaziſkem jubileju a jenak dale na Lutheru, „profetu němſkeho ſuda“ a ſ doborom tak naſchego tež žerbſkeho ſudžika, pěknje a žwernu ſedžbujo nutrenje poſluchajmy, doſelž „Bože žlowo a — po nim — Lutherowa wucžba nihdy njeſahinje!“ — Abo kaž kral njeſ profetami Božimi, Žejſajaž (8, 20 ſez.), tak jažnej a dorasnje ręči (jeho ręč zyſe po žlowje ſežerbschežena ma žo taſle): „Po ſakonju a žwěd-

čenju“, abo: „Wróžo k ſakonjej a žwědženju! Njebuža=li prajicž, kaž tu to žlowo ſboža, — ſerjow ranſchich (abo „ju trneje hwědž“ — 2. līſt Pětra 1, 19) woni njeſměju!“ A „to je ſawěſče wěrno!“ —

Tehodla rěka a placiži jenak ſa wſchě čaſhy, wſchitke narody a ludy: „Jeſuž Khrystuž je wcežera a dženža a tón ſamý, kiž wón je, bužetež do wěčnoſcze“ (Hebr. 13, 8)! — Duž ty, „Khrice, Khryste! pſchi ūdž k nam na jěſorje“ a morju w ſopocze wójnskim w tu ſhwili wosnjemdrjenych ſudow žyſeho žweta! Ty ſy „pučž, wěrnoſež a žiwenje“ (Jan. 14, 6), a twóje ſtowwo Bože w oſtanje wěčniſe“ (Mat. 24, 35; Luk. 21, 33)! — Tehodla „Haj, ſbóžni ſuči, kiž Bože žlowo ſkylſcha, a tožamie woſarmuju“ (Luk. 11, 28) a „ſakhowaju jo we pěknej a dobrej wutrobje a pſchiniſežu pſlodu we ſežerſpíliwoſeži“ (Luk. 8, 15)! — „Nam wotewr, knježe, wutrobu, ſo žlowu miesto danu!“ — A „Sdžerž žwoje žlowo čiſte nam, ſo by nam žwěza bylo na wójnskim pučžu k uježděžam“, a nam kaž mania tylo! — Naž w běženju ih poſkylijeſ a miloſeživje pſchewodžej do „herbſtwa žwiatych w žwětle“ (Kol. 1, 1p)! —

M. U.

Myſtlicžka.

„Wótzny kraj, žwiaty raj! Duž ſa nýon wſchitko daj!“ — Čehodla to ſebi hafle pſchemyſlujek, ſehto by daſ a ſehto ný, ſehto by najprjedy daſ a ſehto napožled? —

Lutherowe ſłowa.

78.

Piſnemu, pobožnemu wucžerzej abo mischtrej abo ſomuž heraf, kiž hólcžata žwěru wocžehuſe a wucži, ſo to uihdy ženje ſarunacž a ſe žanhym pjenjeſom ſaplačiž ujemóže.

79.

Chzenuj džecži wocžahuſe, dha dyrbim tež ſ nimi džecži bycž.

80.

Starſchej ſebi helu lóže ſaſlužicž ujemóžetaj, hacž hdyz žwoje žamžue džecži we žwojim domje ſkomdžitaj.

81.

Tak dyrbisich khostacž, ſo je jabluko pſchi prucež.

82.

Hudžba (muſika) je najlepſche wokſchewjenje ſrudneho čzlovička, pſches čož ſo wutroba ſpoſoji, womłodži a wocžerſtwi.

83.

Tu njeſože bycž miſl ſla,
Hdyz towarſchojo ſpěwaja;
Tu njeje hida, žwar a hněw,
To ſ wutroby prjecž woſniſe ſpěw;
Tež ſawiež, ſlupoſež, staroſež wſchu
Spěw ſačžeri ſe ſrudobu.

J. K.

Zamolwity redaktor: farař Wyr gacž w Nosaćicach.

Soburedaktor: farař Mrózak we Łupoji.

Čiſcer a naklادnik: M. Smoleř.